

IKKE ALTID KORK

I forbindelse med en brugtgrejhandel fik Knud Løvø mig overtalt til at melde mig ind i FFFD. Sammen med grejet sendte han et par numre af "Fluefisker" og det stod hurtigt klart at her var et blad skrevet af fluefiskere som brændte for sagen og endnu mere tydeligt var det at alle havde deres eget kærlighedsbarn - en facet af fluefiskeriet som de brændte mere for end andet.

Af Peter Mulbjerg

For mig er det stangbygningen. Ikke fordi jeg har bygget specielt mange stænger eller er specielt dygtig, men bare fordi det nu engang var det der fangede mig. Jeg bruger ikke avancerede værktøjer eller maskiner - de fleste af mine stænger er bygget på køkkenbordet og med papkasser som beviklingsstativ. Jeg bruger en boremaskine og køkkenvasken når jeg sliber håndtag og en diskokuglemotor og nogle Duplo klodser når jeg lakerer - brug fantasien istedet for pengepungen.

Almindelig stangbygning er der skrevet tykke bøger om og det jeg vil fortælle om i denne artikel forudsætter at man har styr på de grundlæggende elementer i stangbygningen og i dette tilfælde fordrer det at man er i stand til selv at opbygge og forme et korkhåndtag og i øvrigt bruger tid på lige at gennemtænke projektet og processen.

Kork - et på mange måder ideelt materiale til fiskestangshåndtag - er en mangelvare, i hvert fald den gode af slagsen og dyrt tilmed.

På internet og i gamle bøger havde jeg flere gange set rattan-håndtagene og syntes de var udsædvanligt smukke og klassiske, så det skulle prøves.

Rattanstrimler som de fleste kender fra kurve og stolesæder er tynde - flade på den ene side og buede på den anden - strimler af lian som er skrællet af lianen og behandlet i flere omgange inden den rulles op i "hanks" af forskellig størrelse. De enkelte strimler varierer en del i længde og kvalitet og kun de længste og bedste er interessante til håndtagsmateriale. Heldigvis får man rattan nok til en hel del stænger for et par hundrede kroner. Nemmest er det at købe det i England hvor det kaldes chair caning.

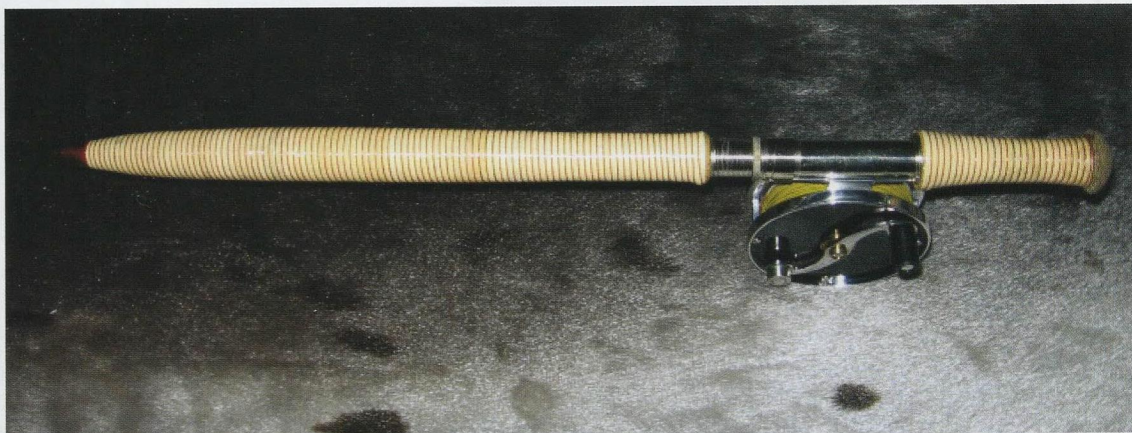
Rattan findes i forskellige bredder. De interessante bredder til vores formål er fra 1,5 - ca. 3,5 mm. Jeg har valgt 2,5 mm for ikke at skulle lave for mange viklinger og dermed splejsninger. En strimmel er kun nok til de korteste håndtag, med mindre man er heldig at få en særlig lang strimmel.

Men til det praktiske - hvordan man laver sig et rattan-håndtag til sin fluestang. Det er såmænd ikke indviklet, men der er et par ting som gør arbejdet en del nemmere.

Til håndtaget skal bruges:

Kork - gerne af dårlig kvalitet.

Lim til at lime korken fast/sammen med.

Sandpapir.
Hvid vandfast snedkerlim - til udendørsbrug.
Hobbykniv.
En våd klud.
Elastikker – brede.
Beviklingstråd.
Evt. sekundlim.

Man kan vælge at montere korkhåndtaget på klingen inden arbejdet med rattanstrimlerne begyndes eller man kan lave hele håndtaget færdigt på en mandril/gevindstang. Der er fordele og ulemper ved begge dele. Jeg har valgt at lave håndtaget mens det sidder på klingen.

Først monterer og sliber man et håndtag i den facon man ønsker. Det kan ikke anbefales at lave håndtag med alt for mange skræppe stigninger da det så bliver svært at vikke rattanstrimlerne pænt på.

Når man har slebet håndtaget færdigt så det passer til ens hånd - der er ingen grund til at gå længere op end korn 180 - sliber man det tyndere så der er plads til rattanstrimlens tykkelse, så grebets tykkelse passer til hånden efter bevikling med rattan.

Man udvælger den eller de strimler man finder passende - er det nødvendigt med en splejsning lægges de ender der skal splejses oven på og i forlængelse af hinanden og skæres skråt over.

Kog en kedel vand - læg strimlerne i en gryde og hæld det kogende vand over og lad rattanstrimlerne ligge i blød i 5-10 min.

Tag dem op og vikl dem om noget tyndt og rundt (med den flade side indad) - f.eks. skaftet af en

trægrydeske og lad dem sidde der til de er tørre eller så længe tålmodigheden rækker. De kan sagtens limes på mens de er ”våde” - det er faktisk lidt nemmere at arbejde med fugtige og dermed bløde strimler.

Jeg starter altid mine viklinger ved hjulholderen og slutter øverst hvor mine håndtag er taperet helt ned til klingen. Så undgår jeg at skulle montere en winding check og laver istedet en bevikling af den yderste del af håndtaget.

Men tilbage til beviklingen. Det minder meget om at bevilke et stangøje. Man starter med at lave et lille hul i korken. Rattanenden skæres svagt skråt og limes fast i hullet med sekundlim. Så smøres snedkerlim på et stykke af håndtaget og man begynder at vikke rattan på idet man starter med at overlappe starten. Det giver en lille bule som man enten kan vælge at acceptere eller man kan lave en lille udskæring i håndtaget som undersænker den første del af strimler der hvor den er limet fast.

Således arbejder man sig frem over håndtaget, mens man sørger for at bruge den våde klud til at tørre overskydende lim af med.

Slipper strimlen op fortsætter man blot med den næste som jo er skåret skråt og kan skubbes helt tæt sammen med den første. Samlingen holdes fast med elastikker idet man sørger for at der er nok, men ikke for meget lim på enderne.

Ved enden af håndtaget skærer man strimlen af der hvor man vil stoppe og binder igen strimlen ned med elastikker - og lader det tørre.

Når håndtaget er tørt kan det slibes let med fint sandpapir eller slibepude. Slib ikke så meget at

den blanke skræl på rattanstrimlen forsvinder. Derefter lægges en bevikling mellem strimlerne. Igen kan man bruge sekundlim til at fæstne tråden i begyndelse.

Formålet med denne bevikling er at skjule de små mellemrum der kommer mellem strimlerne. Mellemrummene er næsten umulige at undgå og beviklingen er med til at give håndtaget sit klassiske udseende som mange vil hævde passer bedst til splitcane - men jeg har det nu på både kul- og glasfiberstænger. Man kan vælge en trådtykkelse som passer een selv - eller rettere de mellemrum man har fået lavet ;-))

Når man har beviklet det man vil og afsluttet håndtaget og syntes alt er klart skal håndtaget lakeres 5-6 gange med skibslak eller gulvlak - husk et par mellemslibninger for at få en god finish - små stumper fra kanten af rattanstrimlen vil nemlig stikke ud og skal slibes væk og det er nemmest når lakken har gjort dem stive.

Vælger man at lave håndtaget helt færdigt før det monteres på klingen kan man blot lave håndtaget for langt og så skære af i den længde man måtte ønske - det vil så ikke være nødvendigt at låse strimlen ved begyndelse og afslutning. Men kan så vælg en traditionel afslutning med winding check. Trådbevilingen laves først når håndtaget er monteret på klingen.

Man kan også vælge at ha kork før og efter rattanbeviklingen.

Jeg håber ovenstående - selvom jeg måtte ha glemt noget - har givet nogen mod på at forsøge sig selv - gennemtænk projektet adskillige gange - det gør det lettere hvis man er vel forberedt. Det kan også være en fordel at søge på "ratten grip" eller "rattan handle" på internettet for at få inspiration.

På billederne er dels en Lamiglas glasfiberstang # 4 (hjulholderen er en gammel nikkel sølv Wright & McGill med rotating but).

Og en CTS Affinity Plus 11' # 5 med 1½ hånds håndtag og Struble U19 (udgået model) nikkel sølv hjulholder. Endeduppen er monteret efter bevikling med rattan og er formet af en skive gummikork. Mellemrummene krævede en D tråd på CTS stangen - lys og briller ville nok ha været en fordel ;-))

Der findes naturligvis andre materialer som også er velegnede - et meget nærliggende materiale som har været brugt til knivskæfter i generationer er skiver af birkebark - meget meget smukt og det skulle have næsten samme egenskaber som kork. I det hele taget kan mange elementer fra knivbygningen bruges til konstruktion af håndtag.

Skulle noget ha fået lyst til at prøve kan de sende mig en mail på prmulbjerg@yahoo.dk - så sender jeg et par strimler rattan I kan forsøge jer med. Og det samme hvis nogen har spørgsmål naturligvis.

God fornøjelse og som en stangbygger sagde: "If at first you dont succceede - go fishing - and then, try again"

